

MEDIKALIZACIJA POROĐAJA I ULOGA PRIMALJSKOG MODELA SKRBI U DEMEDIKALIZACIJI

Kurbanović, Magdalena; Švaljug, Deana

Source / Izvornik: **24. Riječki dani bioetike, 2022, 19 - 19**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:985205>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Health Studies - FHSRI Repository](#)

MEDIKALIZACIJA POROĐAJA I ULOGA PRIMALJSKOG MODELA SKRBI U DEMEDIKALIZACIJI

Magdalena Kurbanović/Deana Švaljug

Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija, Katedra za primaljstvo

Porodaj je jedinstven fiziološki, fizički, emocionalni, psihološki i sociokulturni događaj koji ima neizmjeran utjecaj ne samo na život majke i djeteta, već i na čitave zajednice i društva. Način rađanja mijenjao se kroz povijest pod utjecajem značajnih promjena u svim sferama života i društva, posebice znanstvenih i medicinskih dostignuća, demografskih kretanja i položaja žene u društvu. Od fiziološkog procesa koji je pod kontrolom ženinog tijela, porodaj je tijekom posljednjih nekoliko desetljeća postao rizičan pa čak i patološki događaj. Tu promjenu koncepta rađanja prati rastuća medikalizacija porođaja. Medikalizacija se može definirati kao biomedicinska tendencija da patologizira inače normalne tjelesne procese i stanja. Medikalizacija porođaja uključuje provođenje skrbi prema biomedicinskom modelu uz primjenu rutinskih intervencija. Rutinske medicinske intervencije tijekom porođaja postale su standard iako njihova upotreba nije utemeljena na znanstvenim dokazima te su povezane s negativnim utjecajem na zdravlje majke i djeteta. Kao odgovor na rastuću medikalizaciju javio se pokret humanizacije i demedikalizacije porođaja u čijem je središtu skrb usmjerena na ženu. Primaljski model skrbi je pristup perinatalnoj skrbi koji podupire autonomiju žene te se temelji na holističkom i individualiziranom pristupu. Primaljstvo kao profesija ukorijenjena je u tisućljetnoj tradiciji osnaživanja žena i podupiranja fiziologije porođaja. Unatoč dugoj tradiciji i nepobitnim znanstvenim dokazima, primaljski model skrbi nije univerzalno dostupan niti implementiran u zdravstveni sustav Hrvatske. U izlaganju će se prezentirati pregled povijesti rađanja i primaljstva kao profesije te proces medikalizacije porođaja kao i nastojanja da se vrati salutogena perspektiva i fiziološki pristup rađanju.

Kontakt: *magdalena.kurbanovic@uniri.hr*
deana.svaljug@uniri.hr